PARLAMENT EUROPEJSKI

2004 *2009*

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

2007/2210(INI)

24.1.2008

PROJEKT OPINII

Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych

dla Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności

w sprawie dawstwa i przeszczepiania narządów: działania polityczne na poziomie UE
(2007/2210(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Edit Bauer

WSKAZÓWKI

Komisja Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych zwraca się do Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności, właściwej dla tej sprawy, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

A. mając na uwadze, że ponad 60.000 pacjentów wymagających przeszczepów znajduje się na listach oczekujących w całej Europie, oraz mając na uwadze, że znaczna liczba pacjentów umiera w wyniku chronicznego niedoboru narządów;

B. mając na uwadze, że cztery państwa członkowskie dotychczas nie ratyfikowały Konwencji ONZ przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, pięć państw członkowskich nie ratyfikowało uzupełniającego ją Protokołu o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi (zwanego dalej „protokołem z Palermo"), a dziewięć państw członkowskich nie ratyfikowało Protokołu fakultatywnego do Konwencji ONZ o prawach dziecka w sprawie handlu dziećmi, dziecięcej prostytucji i dziecięcej pornografii;

C. mając na uwadze, że pomimo, iż według aktualnych danych szacunkowych skala handlu narządami jest niewielka w stosunku do innych form nielegalnego handlu, handel narządami i tkankami staje się coraz poważniejszym globalnym problemem, występującym w obrębie granic państwowych i ponad nimi oraz wynikającym z popytu (szacunkowo 150-250 przypadków rocznie w Europie);

D. mając na uwadze, że handel narządami i tkankami jest formą handlu ludźmi, co stanowi poważne naruszenie podstawowych praw człowieka, a w szczególności godności ludzkiej i nietykalności cielesnej, oraz może podważyć zaufanie obywateli do legalnego systemu transplantacji, co może prowadzić do dalszego niedoboru dobrowolnie oddawanych narządów i tkanek;

E. mając na uwadze, że doświadczenie pokazuje, że systemy prawne wymagające wyrażenia zgody lub sprzeciwu („opt-in" lub „opt-out") nie osiągają znacząco różnych wyników pod względem pobierania i transplantacji narządów;

1. z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji mającą na celu przygotowanie ram prawnych dotyczących bezpieczeństwa i jakości dawstwa i przeszczepiania oraz domaga się elastycznego określenia minimalnych wymogów z uwagi na fakt, że przeszczepienie może być dla pacjenta zabiegiem ratującym życie, a w takim przypadku nawet wysokie ryzyko jest do przyjęcia;

2. zwraca się do państw członkowskich, które jeszcze tego nie uczyniły, o podpisanie, ratyfikację i wdrożenie Konwencji Rady Europy o zwalczaniu handlu ludźmi oraz protokołu z Palermo;

3. zwraca się do Komisji i Rady o uaktualnienie planu działania w sprawie handlu ludźmi oraz o włączenie do niego kwestii handlu narządami;

4. wzywa państwa członkowskie do wymiany najlepszych praktyk w zakresie dawstwa i przeszczepiania narządów, podkreślając w szczególności pozytywne doświadczenia i osiągnięcia w zakresie pobierania i przeszczepiania narządów w Hiszpanii;

5. wzywa państwa członkowskie do zachowania i zwiększenia przejrzystości i bezpieczeństwa w zarządzaniu listami oczekujących poprzez narzucenie wyraźnego wymogu tropienia nieprawidłowości oraz poprzez utrzymanie systemu monitorowania narządów przy jednoczesnym zachowaniu anonimowości zarówno dawców, jak i biorców;

6. wzywa państwa członkowskie do przyjęcia lub utrzymania surowych przepisów prawa związanych z przeszczepianiem narządów od żywych niespokrewnionych dawców, aby zapewnić przejrzystość systemu i wykluczyć możliwość nielegalnej sprzedaży narządów lub wywierania przymusu na dawców;

7. uważa, że handel narządami i tkankami, w tym przeszczepianie narządów i tkanek pobranych od więźniów, na których wykonano karę śmierci, powinien być powszechnie zakazany;

8. zachęca Komisje i państwa członkowskie do współpracy, przy wsparciu Europolu i Interpolu, z państwami-„dawcami" w celu przeprowadzenia niezbędnego wywiadu zmierzającego do wykrycia przypadków handlu narządami i zlikwidowania siatek handlarzy narządami;

9. wzywa państwa członkowskie do zmiany, w miarę potrzeby, swoich kodeksów karnych w celu zapewnienia odpowiedniego ścigania osób odpowiedzialnych za handel narządami, wraz z karami dla personelu medycznego zamieszanego w przeszczepianie narządów pozyskanych z handlu, przy jednoczesnym podejmowaniu wszelkich możliwych starań zmierzających do zniechęcenia potencjalnych biorców do poszukiwania narządów i tkanek do sprzedaży;

10. wzywa państwa członkowskie do podjęcia niezbędnych kroków w celu zakazania pracownikom służby zdrowia ułatwiania handlu narządami i tkankami (np. odsyłanie pacjentów do oddziałów transplantacji zagranicą, o których wiadomo, że są zamieszane w handel narządami) oraz zakazania towarzystwom ubezpieczeń zdrowotnych ułatwiania – finansowo lub w inny sposób – działań, które bezpośrednio lub pośrednio wspierają handel narządami do przeszczepów;

11. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia niedyskryminacji żywych dawców, w szczególności przez systemy ubezpieczeń;

12. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia zwrotu kosztów socjalnych żywym dawcom;

13. podkreśla znaczenie finansowania pobierania i przeszczepiania narządów w ramach odrębnej pozycji budżetowej, aby nie zniechęcić szpitali do przeszczepiania;

14. wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia społecznej świadomości na temat potrzeby dawstwa narządów; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę Komisji zmierzającą do stworzenia europejskiej karty dawcy, która może również posłużyć jako jedno z narzędzi zwiększenia społecznej świadomości;

15. wzywa Komisję do wzięcia pod uwagę dalszej rozbudowy istniejącej już europejskiej strony internetowej dotyczącej dawstwa narządów www.eurodonor.org (lub www.eurocet.org) i uwzględnienia w niej wszystkich państw członkowskich UE i wszystkich języków urzędowych UE w celu przekazywania właściwych informacji i danych o dawstwie narządów i przeszczepianiu.